

Lund 11-04-01

**Stipendieberättelse**  
**Pernilla Ståhl**  
**Sida-stipendium 2010**

År 2010 tilldelades jag ett Sida-stipendium för att resa till Botswana i södra Afrika och studera sociala mediers roll i politiken, och hur demokratin fungerar i Botswana. Resan gjordes den 29 november 2010 – 12 december 2010.

Till stipendieberättelsen bifogas biljetter.

Jag är mycket tacksam över att jag fick möjlighet att resa till Botswana och på plats fördjupa mig i ett lands politiska utveckling. Det var en mycket intressant, intensiv och utvecklande studieresa, med många möten.

Botswana är med sin historia speciellt – landet har inte varit en koloni och inte heller plågats av inbördeskrig. Regelbundna val hålls, ekonomin blomstrar och det finns en mängd oberoende medier. Botswana kallas ibland Afrikas ”mirakel”, en benämning som många journalister i Botswana dock menar hindrar omvärlden att se de faktiska problem som finns i landet.

”Att det är ett och samma parti som styr Botswana de senaste 44 åren, det är kanske ett mirakel man borde tala om”, säger Spencer Mogapi, vice chefredaktör på privatägda *Sunday Standard*, när jag träffar honom i Gaborone. Han pekar också på svågerpolitik och på de stora inkomstkillnaderna i landet. ”Traditionellt har Botswana haft en väldigt fri press, men nu är vi lite oroliga. Den sittande presidenten har aldrig dolt sitt förakt för de privata medierna, och inom regeringen har det alltid funnits en subtil intolerans, och det är en trend vi nu ser förvärras”, säger han. ”Sociala medier håller på att bli allt större, och de kan fungera som granskande verktyg för medborgarna och för oss journalister, och det är viktigt, med tanke på den här utvecklingen”, säger Spencer Mogapi.

Sociala medier användes, som bekant, flitigt under revolutionerna i Nordafrika under slutet av 2010 och början av 2011. I Botswana är bruket av sociala medier som politiskt/granskande verktyg ännu i sin linda. (Knappt 6 procent av befolkningen använder Internet, och drygt 5 procent använder Facebook). Länder som Nigeria, Uganda och Sydafrika ligger före. (I Nigeria använde nyligen politikern GoodLuck Jonathan, inspirerad av Obamas kampanj, sociala medier för att få väljare).

Under valen i oktober 2009 i Botswana började dock journalister och väljare att använda sociala medier för att bevaka och rapportera om valen. African Elections Project och Media Institute of Southern Africa har också anordnat en rad seminarier i Gaborone om detta.

Så, utvecklingen är på gång. Nu har väljare exempelvis startat en Facebook-kampanj för att få författaren, människorättsaktivisten, och den tidigare domaren, Unity Dow, att gå med i oppositionen och ställa upp i val. Unity Dow är en viktig offentlig person i Botswana, som hyllats för sitt civilkurage. Mitt möte med henne i Odi, utanför Gaborone, var en av höjdpunkterna på studieresan.

Utvecklingen vad gäller sociala medier i Botswana ska bli intressant att följa. Sociala medier kan ju användas både för att främja och för att bekämpa demokrati.

Vänliga hälsningar,

Pernilla Ståhl

Jutahusgatan 7

222 29 Lund, Sweden

+46-709-615596/ +46-46-152011

pernilla\_stahl@hotmail.com/pernilla.stahl@sr.se